

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gyurta Tibor Roland ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. október 21. napján meghozott, 65.P.21.270/2010/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy ... április 11. napjának 21 óra 17 percétől ... április 12. napjának 03 óra 10 percéig tartó fogva tartása során a megfelelő körülményeket a felperes számára nem biztosította, megsértette a felperes emberi méltóságához fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kettőszázezer) forintot, valamint ezen összeg után április 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 33.000 (harmincháromezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. A fennmaradó 33.000 (harmincháromezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Ezt meghaladó első- és másodfokú költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az emberi méltóságát és a személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az alperest 500.000 forint és ennek ... április 12. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatainak megfizetésére.

Felperes előadta, hogy az alperes azzal sértette meg a személyiségi jogait, hogy ... április 11. napján az általa az Erzsébet hídra szervezett tüntetés alkalmával a helyszínre érkezéskor az alperes állományába tartozó rendőrök többszöri próbálkozása ellenére nem engedték a tüntetés tervezett helyére, majd ezt követően előállították a BRFK VII. kerületi Rendőrkapitányságára. Megbilincselésével, fogva tartásával az alperes megsértette a személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait.

Az emberi méltóságát sértette továbbá az alperes azzal, hogy a vele szolgálati viszonyban lévő rendőrök a fogva tartása idején kérése ellenére nem adtak számára élelmet, a zsúfolt zárákban nem szellőztettek, és a fogva tartás tényéről, kérelmét figyelmen kívül hagyva hozzátartozóit nem értesítették.

Hivatkozott arra, hogy a tüntetés megkezdését röviddel megelőzően bejelentette a rendezvényt az alperesnél, de a rendezvény megkezdéséig tiltó határozatot nem kapott, és ilyen tartalmú tájékoztatást egyéb módon sem adtak részére. Erre figyelemmel a tüntetést jogszerűtlenül oszlatták fel, következtésképp a fogva tartása is jogellenes volt. Előadta továbbá, hogy a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásában azt állapította meg, hogy előállítása nem volt jogszerű, mivel a helyszín elhagyására kétszer megismételt figyelmeztetéssel külön nem hívták fel. Ezen túlmenően az országos rendőr-főkapitány az emberi méltósághoz való joga megsértésével összefüggésben panaszának helyt adott. Hivatkozott arra is, hogy a BRFK V. kerületi Rendőrkapitánysága a vele szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatti eljárást megszüntette, ezért ez a tény is alátámasztja az előállítása és fogva tartásának jogellenességét. Előadta továbbá, hogy csendháborítás, illetve gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértése miatt eljárások egyáltalában nem indultak vele szemben.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását.

Hivatkozott arra, hogy a felperessel szemben eljáró rendőrök a rendezvénnyel összefüggésben nem álló csendháborítás, valamint a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése elkövetésének gyanújával vették őrizetbe, már a gyülekezés oszlatásának megkezdését megelőzően. A rendőri jelentések e két szabálysértés elkövetésének gyanúját megalapozták, melynél fogva az előállítás törvényi feltételei a felperes esetében fennálltak, mert a felperes a hozzá intézett felszólítások ellenére tevékenységét folytatta. Álláspontja szerint az a tény, hogy a felperest szabálysértés elkövetésével gyanúsították és előállították, nem elegendő a felróható magatartásának megállapításához, még akkor sem, ha a felperessel szembeni szabálysértési eljárás nem vezetett szabálysértés megállapítására. Hivatkozott továbbá arra, hogy az államigazgatási jogkörben okozott kár

megtérítésének feltételei nem állnak fenn. A rendőri jogsértés megítélése során azt kell vizsgálni, hogy az intézkedés idején a konkrétan felmerült tények ismeretében az eljáró személy alappal következtethetett-e szabálysértés elkövetésére, és emiatt volt-e jogszabályi lehetősége előállításra, vagy sem. Előadta továbbá, hogy közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére csak a kifejezetten kirívó tévedések és hibák teremtenek alapot.

Arra az esetre, hogy ha a bíróság a felperes kárigényét alaposnak találná, úgy nyilatkozott, hogy a felperes által követelt nem vagyoni kártérítés eltúlzott mértékű.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és arra kötelezte, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 30.000 forint le nem rótt kereseti illetéket, és az alperesnek 15 napon belül 30.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 4. §-át, 164. § (1) bekezdését, 206. §-át, valamint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1), (2) bekezdéseit, a 19. § (1), (2) bekezdéseit, a 33. § (2), (3) és (4) bekezdéseit.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a felperes által bejelentett rendezvény megtartásának jogszerűségét vizsgálta. Az erről való állásfoglalása során figyelemmel volt a Fővárosi Bíróság 20.K.35.112/2007/13. számú ítéletében foglaltakra. Álláspontja szerint jelentősége van annak, hogy a felperes olyan rendezvényen jelent meg, majd tartózkodott rendőri felszólítás ellenére, amelyet jogszerűen oszlatott fel a rendőrség, ezzel olyan magatartást tanúsított, ami jogszerűvé tette a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést. Az említett esetben a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az adott rendezvény feloszlata nem volt jogellenes, mert a spontán demonstráció tartásához fűződő jog csak különleges körülmények között írhatja felül a nyilvános gyülekezés bejelentésének kötelezettségét. Elégséges továbbá az oszlatás elrendeléséhez a demonstráció békétlenné válása, a közrend megzavarása, illetőleg mások alkotmányos jogainak megsértése, veszélyeztetése.

A felperes a tüntetést az Erzsébet híd közepére szervezte, mellyel olyan helyzetet teremtett, amivel mások alkotmányos jogait veszélyeztette és olyan helyzetet idézett elő, amire az alperesi rendőri szervnek időben fel kellett készülnie. A felperes által választott bejelentési mód megakadályozta annak lehetőségét, hogy a bejelentő és a helyszínt biztosító rendőri szervek egyeztetést folytassanak. Erre tekintettel a rendőrhatalom joggal vonult fel a rendezvény bejelentett formában történő megakadályozása céljából.

Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a rendőrsorral felállításával és a hidra való feljutás megakadályozásával a rendőrség egyértelműen jelezte a megjelenteknek, hogy a tüntetés bejelentett formában való megtartása nem lehetséges. Ezért az, aki ebből a célból érkezett a helyszínre, a hidat elhagyni köteles, illetőleg oda nem mehet fel. Az eljáró rendőr jelentése és tanúvallomása alátámasztotta azt, hogy a helyszínen levőket felszólították a helyszín elhagyására, ahol igazoltatásra is sor

került. Aki ezt követően sem hagyta el a helyszínt, ellenszegült a jogszerű intézkedésnek, megtartása maga után vonhatta a vele szembeni rendőri intézkedést. Ez az intézkedés a felperes kihallgatása érdekében is történt, és ezzel a céllal arányos volt. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetének jogalapját nem találta alaposnak, ezért a kártérítésre vonatkozó igényre is kiterjedően a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének való helyt adást.

Elsősorban arra hívta fel a figyelmet, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása nem tesz említést arról, hogy részére nem kézbesítettek tiltó határozatot és a tiltásról egyéb módon sem kapott értesítést. Utalt továbbá arra, hogy az ítéleti tényállás szerint nem engedték fel a demonstráció tervezett helyszínére, azonban az elsőfokú bíróság mégis a terhére értékelte, hogy a tervezett rendezvény mások jogait sérti, veszélyezteti. Hivatkozott arra is, hogy a csendháborítással kapcsolatosan az alperes jogtalanul figyelmeztette, emiatt szabálysértési eljárás nem is indult vele szemben. Álláspontja szerint az Erzsébet téri helyszín miatt kizárt, hogy a csendháborítás szabálysértési tényállását meg tudta volna valósítani a jelentős közlekedési terheltség miatt, másrészt egy közterületi rendezvény szükségszerűen együtt jár bizonyos hang-és zajhatásokkal.

Az elsőfokú bíróság ítéleti következtetéseivel kapcsolatosan utalt arra, hogy mivel a tüntetés tervezett helyszínére el sem tudott jutni, a közrendet és mások jogait sem zavarhatta. Álláspontja szerint a tervezett rendezvénnyel kapcsolatos kommunikációnak közte és a rendőrhatalóság között nem volt objektív akadálya, annál is inkább, mert telefonos elérhetőségét is rendelkezésre bocsátotta.

Hivatkozott arra, hogy az előállításával kapcsolatos alperesi intézkedés nem volt jogszerű. Az alperes bizonyítottan nem tett eleget azon jogszabályi kötelezettségének, hogy a helyszínen a rendezvény feloszlátását megelőzően, a távozás irányát meghatározó, jogkövetkezményre való kétszeri megismételt figyelmeztetést közöljön. Ennek következtében a fogva tartása sem lehetett jogszerű. Mindettől függetlenül a fogva tartása során az emberi méltóságában okozott sérelem, az élelmezés, a szellőztetés hiánya és a hozzátartozója értesítésének elmaradása miatt egyértelműen megállapítható. Ezzel összefüggésben hivatkozott a keresetének tényállásában már rögzített Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalására és az Országos Rendőr-főkapitányság határozatára is. Jogszabálysértő volt az elsőfokú bíróság eljárása akkor, amikor a rendőri intézkedés jogszerűségét találta megállapíthatónak, azonban a fogva tartás körülményeit emiatt már nem vizsgálta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú költségeiben való marasztalását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében teljes egészében fenntartotta a per során általa kifejtetteket és a felperes fellebbezésével szemben ugyanezekre hivatkozott.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésének azon részével, amely szerint a személyi szabadság jogszerű korlátozása során a felperest nem érte személyiségi jogsérelem, ezért ebben a tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (Gytv.) 6. §-a szerint, a közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli.

A peres felek által nem vitatott, és az okirati bizonyítékok alapján kétségtelen tény volt, hogy a felperes az általa, az Erzsébet hídra szervezett rendezvényt a jogszabály által megkívánt időben nem jelentette be az illetékes rendőri szervnek. A peres iratok között elfekvő, a Független Rendészeti Panasztestület, valamint az Országos Rendőrfőkapitány határozatainak tényállásaiból az is megállapítható volt, hogy a felperes szándékosan nem tett eleget bejelentési kötelezettségének, egyfajta tesztnek alávetve ezzel az alperest. Azt kívánta ellenőrizni, hogy ilyen esetben ugyanolyan elbírálásban részesül-e, mint ezt megelőzően egy másik rendezvény szervezője.

Mivel a megfelelő időben történő bejelentési kötelezettségének a felperes nem tett eleget a Gytv. akkor hatályos 14. § (1) bekezdése alapján az alperes jogosult és köteles volt a rendezvény, jogszabályban foglalt követelmények közötti feloszlására.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata alapján elfogadottá vált, hogy bizonyos előre meg nem szervezett demonstrációk esetén nem érvényesülnek a bejelentésre irányadó szabályok. Az ilyen módon létrejött megmozdulás alapvető feltétele, hogy egy aktuális eseményre való azonnali reagálás igénye váltsa ki. A felperesi kísérlet nyilvánvalóan nem sorolható ebbe a körbe, ezért a jogszabályban meghatározottak szerint a rendezvényt jogszerűen oszlatta fel az alperes.

A rendezvény a helye alapján, a hídnak, mint közérdekű üzemnek a megzavarását jelentette volna a rendezvény megtartása, ezért az alperes a Gytv. 2. § (3) bekezdése alapján, mások jogainak és szabadságának védelme érdekében is köteles volt fellépni.

A felperes alappal nem hivatkozhatott arra sem, hogy a rendezvény megtiltásával kapcsolatos határozatot megelőzően nem kapott, mert ennek hiánya nyilvánvalóan

saját magatartására is visszavezethető, amikor a rendezvényt a megkezdése előtt csak fél órával jelentette be az alperesnek.

A Gytv. 14. § (2) bekezdése alapján, a rendezvény feloszlátását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdése szerint, a rendőrség a rendezvény feloszlátásakor jól hallható módon - hangosbeszélőn - figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség - akár kényszerítő eszköz igénybevételeével is - szétoszlátja a rendezvényt. A rendőrség azt is közli, hogy a rendezvény helyszínét milyen irányban hagyják el. Ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre, azt kétszer meg kell ismételni.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a rendőrhatalóság a felhívás közlésére vonatkozó kötelezettségének eleget tett. A felperes azonban a felhívás ellenére nem hagyta el a helyszínt. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a hatóság a fellépésével a rendezvény helyszínének megközelítését akadályozta, nem pedig a meghirdetett helyen kezdte meg a demonstráció feloszlátását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A rendelkezésre álló iratok alapján, felperessel szemben - figyelemmel a be nem jelentett megmozdulás szervezésére is -, a helyszínen több szabálysértési tényállás megvalósítása is felmerült (csendháborítás, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség). Függetlenül attól, hogy utóbb bebizonyosodott-e az, hogy egy szabálysértési tényállást a felperes elkövetett-e, az alperes előállíthatta, mert a felperes annak a felhívásnak bizonyosan nem tett eleget, hogy a helyszínt elhagyja. Ez a felhívás az alperes részéről, a már kifejtett indokok alapján jogszerűnek volt tekinthető. Helyesen jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes magatartása jogszerűen vont maga után a vele szembeni, előállításban megnyilvánuló rendőri intézkedést. Ezzel összefüggésben a felperes emberi méltósága és személyes szabadsághoz fűződő személyiségi joga nem sérült.

A Ptk. 76. §-a szerint, a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen - egyebek mellett - az emberi méltóság megsértése.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a felperes személyes szabadságának jogos korlátozása során, nem sérülhetett a felperes egyéb személyhez fűződő joga.

A Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalása és az Országos Rendőrfőkapitány határozata egyöntetű volt abban, hogy a felperes emberi méltósága sérült. Ebből a szempontból különös jelentősége volt annak, hogy az alperes felettes szervének vezetője is helyt adott a felperes panaszának a fogva tartás körülményeinek tekintetében. A másodfokú bíróság az okirati bizonyítékok és a felperes személyes előadása alapján megállapította, hogy a felperes előállítása ideje alatt nem kapott élelmet, a zárkát az alperes nem szellőztette, és kérés ellenére a felperes hozzátartozóját a személyes szabadság korlátozásáról nem értesítette. A fogva tartás jogossága esetén sem korlátozhatók a felperes egyéb jogszabályban garantált jogai (természetes szellőzés: rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 14. § (4) bekezdése; hozzátartozó értesítése: Rtv. 18. § (1) bekezdése). Ezek a körülmények a felperes emberi méltóságának sérelmét jelentették, melyet a másodfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapított.

A másodfokú bíróság a felperes személyes előadására, és a Pp. 163. § (3) bekezdés alapján, a köztudomású tényekre támaszkodva a felperest ért hátrányt 200.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésével tartotta ellensúlyozhatónak. A felperest nyilvánvaló lelki sérelem érte azzal összefüggésben, hogy személyes szabadságának elvonása alatt, az alperes szabálytalan eljárásával összefüggésben további nem kívánt hátrányt volt kénytelen elszenvedni. A nem vagyoni kártérítés megfizetésére az alperes a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése és a 355. § (1) és (4) bekezdése alapján köteles.

A felperes fellebbezése fele részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239 §-ának utaló szabálya, és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az első- és másodfokú perköltség viseléséről.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket fele részben a felperes köteles viselni a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A fennmaradó kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli a Rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2011. szeptember 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő